

Stockholms kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Nälstaskolan
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Nälstaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Nälstaskolan besöktes av Skolinspektionen den 23 februari 2016 och den 24 februari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik visar att eleverna i årskurs 3 på Nälstaskolan på de nationella proven i matematik och svenska läsåret 2014/2015 uppnådde kunskapskraven i högre utsträckning än genomsnittet i riket. Enligt skolans egen sammanställning var måluppfyllelsen i åk 3, vid slutet av läsåret 2014/2015, 98 procent i svenska, 99 procent i matematik och 100 procent i de natur- och samhällsorienterande ämnena.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik nådde nästan 100 procent av eleverna i årskurs 6 målen i alla ämnen läsåret 2014/2015. Den genomsnittliga betygs-poängen varierade mellan 13,5 p (samhällskunskap) och 16,9 p (engelska).

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-08-26
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-08-26
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att Nälstaskolan brister i att erbjuda undervisning i svenska som andraspråk i den utsträckning som författningarna kräver. Trots att det finns elever som behöver undervisning i svenska som andra språk, bedrivs ingen sådan undervisning i årskurserna 4-6 på skolan.

Skolinspektionen bedömer även att elevhälsan på Nälstaskolan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den 26 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- De elever som har rätt till undervisning i svenska som andraspråk ska ges undervisning i ämnet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Nälstaskolan brister i att erbjuda undervisning i svenska som andraspråk i den utsträckning som författningarna kräver. Undervisning i svenska som andraspråk bedrivs inte i årskurserna 4-6 trots att det finns elever i de årskurserna som är i behov av det.

I skolförordningen 5 kap. 14 § framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Av kursplanen i svenska som andraspråk framgår att syftet med undervisningen är att eleverna utvecklar kunskaper i och om svenska språket. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften.

I intervjun med skolledningen framkommer att det endast är eleverna i årskurs 1-3 som får undervisning i svenska som andraspråk och orsaken är att lärartjänsten är på halvtid och att den tiden inte räcker till för att undervisa i alla årskurser på skolan.

Lärarna uppger i intervju att det finns elever på skolan som har behov av att, även i årskurserna 4-6, få undervisning i svenska som andra språk. Lärarna uppger vidare att detta drabbar eleverna och hindrar dem att utvecklas kunskapsmässigt även i andra ämnen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Nälstaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande på Nälstaskolan. Av skollagen framgår att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande.

I intervju med representanter för elevhälsan framgår att de inte anser att elevhälsan arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande. Vidare framkommer det vid intervjun att det finns en hälsofrämjande grupp på skolan. Representanterna för elevhälsan uppger att den gruppen inte är en del av elevhälsan, utan den är fristående från elevhälsan.

Skolledningen uppger i intervju att elevhälsan hittills inte arbetat förebyggande och hälsofrämjande. Vidare framkommer även i intervjun med skolledningen att elevhälsan och skolans hälsofrämjandegrupp inte har något gemensamt förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolledningen uppger däremot att det i skolans verksamhetsplan för 2016 finns beskrivet att elevhälsans arbete ska utvecklas så att de också ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande.

Skolinspektionen har tagit del av skolans verksamhetsplan för 2016. I den beskrivs dock elevhälsans roll i det främjande och förebyggande arbetet bara indirekt, till exempel genom att gruppen mot mobbning (GMM) beskrivs vara representerad i elevhälsoteamet. Vidare framgår i verksamhetsplanen att GMM deltar i elevhälsans förebyggande arbete genom gruppstärkande övningar och samtalsgrupper i syfte att skapa större trygghet i klasserna. Det står dock inte beskrivet vad elevhälsans roll är i detta arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Nälstaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Lillie Eiriksdottir Bäckwall
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Nälstaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Nälstaskolan

Nälstaskolan är en kommunal grundskola med förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan har också fritidshem. Skolan är belägen i området Nälsta i Stockholms kommun.

Vid tillsynsbesöket hade skolan 584 elever.

Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har tre biträdande rektorer.

Detta beslut innefattar inte fritidshemsverksamheten utan den verksamheten redovisas och bedöms i ett gemensamt beslut för fritidshemmen i Stockholms kommun.